

*Aura Torrent
Δ. Badia*

PROGRAMA DE LLENGUA CATALANA

(per a alumnes catalanoparlants)

Curs 1976 - 1977

Profs. H. Curell (cursos diürns) i M. Segarra (cursos nocturns), de la Facultat de Lletres de la U. A. B.; A. Badia i A. M. Torrent, de la Facultat de Ciències de la Informació de la U. A. B.; M. Prats, del Col·legi Universitari de Girona.

PRIMER TRIMESTRE

Bloc 1. Temes introductoris

- 1.1. Bibliografia fonamental.
- 1.2. El català, llengua romànica.
- 1.3. Territoris i població.
- 1.4. Els dialectes catalans.
- 1.5. La llengua literària. Història del treball fet fins ara.
- 1.6. Situació sociològica.

Bloc 2. Fonètica i fonologia

- 2.1. Classificació dels sons catalans. Les vocals. Les consonants.
- 2.2. De la fonètica a la fonologia.
- 2.3. Fonologia del català central. Referència a la fonologia de les altres variants dialektals catalanes. Els fonemes vocalics. La vocal neutra. La diftongació. Els fonemes consonàntics.
- 2.4. Els lligams entre la fonologia i l'ortografia.

SEGON TRIMESTRE

Bloc 3. Morfologia del nom i del verb

- 3.1. Morfologia del substantiu i de l'adjectiu. Flexió de gènere i flexió de nombre. Graus de l'adjectiu.
- 3.2. L'article. Classes: definit, indefinit, personal. Contraccions. Qüestions relatives a l'article "neutre".
- 3.3. Els adjectius pronominals: classes i usos.
- 3.4. Flexió dels verbs regulars. Verbs irregulars d'ús més freqüent.
- 3.5. Les principals incorreccions en la conjugació del verb.

Bloc 4. Qüestions de morfosintaxi

- 4.1. Oració simple i oració complexa.
- 4.2. Formes i funcions dels pronoms personals.
- 4.3. Combinacions de pronoms febles. Situació dels pronoms febles respecte al verb.
- 4.4. Els pronoms relatius.
- 4.5. Remarques sobre l'ús dels temps verbals a les oracions simples i a les oracions complexes.
- 4.6. Concordances del participi. Perífrasis verbals.
- 4.7. Verbs "ésser" i "estar".

TERCER TRIMESTRE

Bloc 5. Qüestions de morfosintaxi (continuació)

- 5.1. Adverbis. Remarques sobre la negació.
- 5.2. Les preposicions: elisió i canvi. Relacions amb la pronominalització.
- 5.3. Conjuncions.

Bloc 6. Derivació. Composició.

NOTES:

- 1) Bloc parallel. Tenint en compte les limitacions en l'adquisició de lèxic i les interferències d'altres llengües, sobretot del castellà, que afeten el bagatge lexical de molts catalanoparlants, caldrà portar a terme, parallelament a l'estudi teòric dels blocs 1 al 6 de què consta el programa, una praxi de compensació, que anomenarem bloc parallel. Aquest bloc, que respon a una situació excepcional nascuda dels condicionaments del nostre ensenyament primari i secundari durant els darrers decennis, consistirà en exercicis pràctics, al llarg de tot el curs, amb l'ajut de la bibliografia bàsica que se cita a la nota 5).

- 2) Al marge de les explicacions del professor a classe i dels exercicis complementaris al llarg del curs, serà facilitada una llista de "lectures programades" que els alumnes hauran de llegir obligatòriament com a complement de la feina feta a classe. Aquesta llista, d'altra banda, comprèn el material bibliogràfic adequat i - creiem - suficient perquè l'alumne pugui preparar pel seu compte els diversos temes en el cas que no pugui assistir a classe per les raons que sigui. El professor explicarà allò que, al seu criteri, és més difícil que l'alumne prepare tot sol, però resta ben entès que per a aprovar l'assignatura caldrà aprovar tots 6 blocs.
- 3) Pel que fa a la qualificació de l'alumne a final de curs, els 6 blocs són considerats independents l'un de l'altre; dit d'una altra manera: no són compensables. Al començament del segon i del tercer trimestres tindran lloc els exàmens de recuperació per als alumnes que no hagin passat algun dels blocs del trimestre anterior. I, a final de curs, un examen de recuperació de tots els blocs pendents.
- 4) L'ensenyament de la llengua normativa, però, no pot aturar-se en el primer curs de llengua catalana. Sembla que la major part d'estudiants només donen importància als aspectes ortogràfics, per exemple, quan els son exigits en l'avaluació del curs. Per evitar la consolidació d'una situació de fet ridícula en la qual els estudiants aproven el primer curs - i, per tant, tenen un coneixement acceptable de la normativa - i, en canvi, fan faltes en els cursos següents - no dedicats explícitament al tema - el Departament de Llengua i Literatura catalanes ha acordat unànimement que el domini de la llengua normativa (i especialment l'ortografia) serà exigible a tots els altres cursos de llengua i literatura catalanes, tant del 1er cicle com del 2^{on}. Un estudiant no podrà, doncs, aprovar una assignatura de llengua o de literatura catalana si, en els exàmens o treballs corresponents, no demostra un nivell acceptable de coneixements de la llengua estàndard.

En un moment que la llengua catalana es troba a punt de superar la situació anormal en què ha hagut de viure durant els darrers decennis, és més important que mai que aquells universitaris que l'han de fer servir en llurs recerques o que l'han d'ensenyar a les escoles o als instituts per tal de contribuir a regularitzar-ne l'ús en tinguin un coneixement digne com a vehicle d'una cultura plena i normal. No és simplement una qüestió d'un dret i un deure individual: és també un fet de dignitat col·lectiva.

Ultra aquestes consideracions, n'hi ha una altra de tipus pràctic que també avala i justifica aquest plantejament: en acabar el 3er curs de Filologia catalana els estudiants obtindran un certificat d'aptitud que els facultarà per a ensenyar la llengua catalana als cursos d'E. G. B.

- 5) Hi ha una bibliografia bàsica (en part, ja és citada a la Bibliografia fonamental o a les "lectures programades") que és imprescindible que els alumnes posseeixin pui que és de tipus pràctic i d'ús continuat al llarg del curs, tant per a la preparació del bloc paral·lel com per a la dels altres blocs:

Bibliografia bàsica

- Josep Ruaix i Vinyet, El català en fitxes/1, Temes introductoris - Fonètica i ortografia (3^a ed. reelaborada i ampliada); Exercicis Sèrie A (curs bàsic) i Clau dels exercicis (Barcelona, 1976).
- * Ídem, Exercicis Sèrie B (ampliació i repàs).
- Josep Ruaix i Vinyet, El català en fitxes, II, Morfologia i sintaxi; Exercicis 1ª sèrie (curs bàsic) i Clau dels exercicis (Barcelona, Spes, S.A., 1974).
- * Ídem, Exercicis 2ª sèrie (ampliació i repàs).
- Pompeu Fabra, Ortografia catalana, Collecció Popular Barcino, 1 (Barcelona, Ed. Barcino, 1927).
- Pompeu Fabra, Les principals faltes de gramàtica, CPB, 2 (Barcelona, Ed. Barcino, 1960).
- Pompeu Fabra, La conjugació dels verbs en català, CPB, 6 (Barcelona, Ed. Barcino, 1937).
- A. Ferret (i altres), Parleu més bé el català (Barcelona, Ed Claret, 1971).
- E. Figueres i R. Poch, Nou vocabulari de barbarismes, Manuals Lingüístics Barcino, 3 (Barcelona, Ed. Barcino, 1973).
- Joan Coromines, El que s'ha de saber de la llengua catalana, Raixa (Palma de Mallorca, Ed. Moll, 1972).
- Xavier Romeu, Breu diccionari ideològic, amb correspondència castellana (Barcelona, Ed. Teide, 1976).
- Joan Coromines, Fraseologia i vocabulari bàsic (text ciclostilat a disposició dels alumnes).
- * Pompeu Fabra, Gramàtica catalana, prefaci de J. Coromines (Barcelona, Ed. Teide, 1974), 6ª edició.
- * Josep Roca i Pons, Introducció a l'estudi de la llengua catalana, Col. Isard, 39, (Barcelona, Ed. Vergara, 1971).
- C.A.Jordana, El català i el castellà comparats, CPB, 212 (B., Barcino, 1968).
- 6) Hi ha uns textos que procurarem de facilitar ciclostilats als alumnes (ja és indicat quins són).
- 7) La bibliografia mencionada a les "lectures programades" serà a la Biblioteca de la Facultat perquè els alumnes la puguin consultar.
- 8) La bibliografia marcada amb un asterisc (*) - tant a la nota 5 com a les "lectures programades" - és recomanada especialment als estudiants d'Hispàniques per a l'ampliació dels temes a preparar.

Bellaterra, octubre de 1976.

Liengua catalana 1

Lectures programades: PRIMER TRIMESTRE

Bloc 1. Temes introductoris

- 1.1. Text ciclostilat annexat al programa; comentat a classe.
* A. M. Badia i Margarit, La llengua, Vint-i-cinc anys d'estudis....
1.2. Joan Coromines, El que s'ha de saber..., pp. 17 - 34; mapa p. 85
M. Sanchis Guarner, La llengua dels valencians, pp. 71 - 73.
J. Roca i Pons, Introd. a l'estudi...., pp. 16 - 21.
Max Cahner, art. català -ana, Gran Enciclopèdia Catalana, IV, pp. 628 - 629.
* F. de B. Moll, Gramàtica històrica catalana, pp. 24 - 57.
* A. M. Badia Margarit, Gramàtica històrica catalana, pp. 23 - 49.
1.3. J. Coromines, El que s'ha de saber..., pp. 7 - 16.
M. Sanchis Guarner, La llengua dels valencians, pp. 65 - 71.
J. Roca Pons, Introd., pp. 31 - 38.
Max Cahner, 'Parlants i domini', GEC, IV, pp. 629 - 630.
1.4. J. Roca Pons, Introd., pp. 11 - 31.
Joan Coromines, El que s'ha de saber..., pp. 56 - 58.
M. Sanchis Guarner, La llengua dels v., pp. 1 - 65
" " " " 'Els dialectes', GEC, IV, pp. 634 - 636.
* F. de B. Moll, Gram. hist. cat., pp 17 - 24; 54 - 63.
* A. M. Badia Margarit, Gram. hist. cat., pp. 65- 80.
1.5. M. Sanchis Guarner, La llengua dels v., pp. 89 - 211.
J. Roca Pons, Introd., pp. 45 - 77.
Joan Fuster, 'La història', GEC, IV, pp 637 - 639.
A. M. Badia i Margarit, 'A. M. Alcover i Sureda', GEC, I, pp 474 - 475.
* F. de B. Moll, Un home de combat (Mossèn Alcover), Raixa (Palma de Mallorca, Ed. Moll, 1962).
A. M. Badia i Margarit, 'Pompeu Fabra', GEC, VII, pp. 257 - 258.
A. Bladé Desumvila, Pompeu Fabra, biografia essencial (Barcelona, Pòrtic, 1969)
Pompeu Fabra, El català literari. (Fragments ciclostilats a disposició dels alumnes).
F. de B. Moll, Mn. Alcover i P. Fabra davant el problema de les "Normes", Serra d'Or, desembre, 1963 (Fragments ciclostilats...).
A. M. Badia Margarit, La llengua catalana ahir i avui (Barcelona, Curial, 1973), pp. 103 - 145.
1.6. M. Sanchis Guarner, La llengua dels v., pp. 83 - 211.
J. Roca Pons, Introd., pp. 253 - 274.
R. Ll. Ninoyles, Idioma i prejudici.
F. Vallverdú, L'escriptor català i el problema de la llengua, pp. 7 - 128;
F. Vallverdú, El fet lingüístic com a fet social. 161 - 170

Bloc 2. Fonètica i fonologia

Josép Ruaix i Vinyet, El català en fitxes/1; Exercicis Sèrie A (curs bàsic)
Clau dels exercicis. (Text pràctic per a tot el bloc 2)

- * Exercicis Sèrie B (ampliació i repàs)
P. Fabra, Ortografia catalana.
C. A. Jordana, El català i el castellà comparats, pp. 1 - 15.
J. Roca Pons, Introd., pp. 75 - 118
* Ll. López del Castillo, Llengua standard..., pp. 211 - 323

2.

Lectures programades: SEGON TRIMESTRE

Bloc 3. Morfologia del nom i del verb

- 3.1. Ruaix, El català en fitxes, II - Morfolofia i sintaxi, fitxes 4, 5, 6 i 7, i els exercicis corresponents
C. A. Jordana, El cat. i el c. c., pp. 42 - 50 i exercicis.
J. Roca Pons, Introd., pp. 134 - 140
* P. Fabra, Gram. cat., pp. 17 - 28
- 3.2. Ruaix, El cat.. II, fitxes 10, 11 i els exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 36 - 41 i exercicis.
P. Fabra, Les principals faltes, pp. 39 - 47.
* Pacià Garriga, El català sense "lo" neutre.
* P. Fabra, Gram. cat., pp. 17 - 18; 28 - 30; 35 i paràgrafs indicats.
- 3.3. Ruaix, El cat.. II, fitxes 8 i 9 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 50 - 62 i exercicis.
* P. Fabra, Gram. cat., pp. 30 - 34.
- 3.4. Ruaix, El cat.. II, fitxes 15, 16 i 20 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 16 - 23 i exercicis.
P. Fabra, La conjugació dels verbs en català.
* J. Roca Pons, Introd., pp. 149 - 216.
* P. Fabra, Gram. cat., pp. 37 - 60.
- 3.5. Ruaix, El cat.. II, fitxes 17 i 18, i exercicis.
P. Fabra, La conjugació...
- P. Fabra, Gram. cat., pp. 45 - 51

Bloc 4. Qüestions de morfosintaxi

- 4.1. Ruaix, El cat.. II, fitxes 1, 2 i 3 i exercicis
* Roca Pons, Introd., pp. 221 - 230.
* Fabra, Gram. cat., pp. 37 - 40; 90 - 108.
- 4.2. Ruaix, El cat.. II, p. 127 (+ notes al peu de plana); fitxa 12 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 62 - 65; 78 i exercicis
Fabra, Les principals faltes, pp. 30 - 36.
* Roca Pons, Introd., pp. 141 - 142; 321 - 324.
* Fabra, Gram. cat., pp. 60 - 73.
- 4.3. Ruaix, El cat.. II, fitxa 13 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 65 - 68.
Fabra, Les principals faltes, pp. 30 - 36 i exercicis.
* Fabra, Gram. cat., pp. 60 - 73.
- 4.4. Ruaix, El cat.. II, fitxa 14 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 68 - 82 i exercicis.
Fabra, Les principals faltes, pp. 12 - 20 i exercicis.
* Fabra, Gram. cat., pp. 92 - 96.
- 4.5. Ruaix, El cat.. II, fitxa 19 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 23 - 25; 29 - 30 i exercicis.
Fabra, Les principals faltes, pp. 24 - 25 i exercicis.
* Fabra, Gram. cat., pp. 85 - 108.
- 4.6. Ruaix, El cat.. II, fitxa 21 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 26 - 29 i exercicis.
* Fabra, Gram. cat., pp. 67; 87 - 88.
- 4.7. Ruaix, El cat.. II, fitxa 22 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., p. 31 i exercicis.

Lectures programades: TERCER TRIMESTRE

Bloc 5. Qüestions de morfosintaxi (continuació)

- 5.1. Ruaix, El cat., II, fitxes 23, 24, 25 i 26 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 82 - 93 i exercicis.
Fabra, Les principals faltes, pp. 5 - 8.
* Roca Pons, Introd., pp. 217 - 220.
* Fabra, Gram. cat., pp. 81 - 85; 141.
5.2. Ruaix, El cat., II, fitxes 27, 28, 28 i 30, i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 93 - 106 i exercicis.
Fabra, Les principals faltes, pp. 21 - 23; 26 - 29.
* Fabra, Gram. cat., pp. 74 - 77.
5.3. Ruaix, El cat., II, fitxes 31 i 32 i exercicis.
Jordana, El cat. i el c. c., pp. 106 - 112 i exercicis.
Fabra, Les principals faltes, p. 24.
* Fabra, Gram. cat., pp. 178 - 183.

Bloc 6. Derivació. Composició

- Fabra, Gram. cat., pp. 108 - 159.
Roca Pons, Introd., 230 - 236.